

רע"פ 33/13 - יניב לקטיבי נ' מדינת ישראל

רע"פ 33/13 - יניב לקטיבי נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 33/13

יניב לקטיבי

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[19.03.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 19.12.2012, בע"פ 52518-07-12, שניתן על-ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא; ו-מ' סוקולוב בשם המבקש - עו"ד אילון אורון

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט-המחוזי בתל אביב-יפו, אשר ניתן על-ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא; ו-מ' סוקולוב, בע"פ 52518-07-12, מיום 19.11.2012, בגדרו התקבל, חלקית, ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית-משפט השלום לתעבורה בתל-אביב-יפו (להלן: בית-המשפט לתעבורה), אשר ניתן על-ידי כב' השופטת ש' קריספין-אברהם, בת"ד 10191/10, מיום 17.7.2012. רקע והליכים קודמים
2. ביום 9.2.2010, הוגש נגד המבקש כתב אישום, אשר ייחס לו עבירה של גרם מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בקשר עם סעיפים 40 ו-64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש].
3. מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 28.06.2009, בשעה 13:00 או בסמוך לה, נסע המבקש ברכב משא ברחוב אליעזר פרי בתל-אביב, מדרום לצפון, והגיע לצומת מרומזר עם רחוב ארלוזורוב. בכיוון נסיעתו של המבקש הוצבו תמרורים המורים על נסיעה ישר בלבד, אך המבקש, שהגיע לצומת בשעה שאור הרמזור בנתיב נסיעתו היה ירוק, פנה שמאלה, באופן שחסם את נתיב נסיעתם של הבאים מכיוון צפון. באותה עת, נהג עמית דיאמנט ז"ל (להלן: המנוח) באופנוע ברחוב הירקון מצפון לדרום, כך שגם בכיוון נסיעתו האור ברמזור היה ירוק. על פי הנטען בכתב האישום, כתוצאה ממעשיו של המבקש, אשר הביאו, כאמור, לחסימת נתיב נסיעתו של המנוח, איבד המנוח שליטה על האופנוע, והתנגש בעוצמה ברכבו של המבקש. כתוצאה מכך ספג המנוח חבלות קשות. לאחר מספר חודשי אשפוז נפטר המנוח מפצעיו.

4. ביום 30.05.2012, הרשיע בית-המשפט לתעבורה את המבקש, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. בהכרעת דין ארוכה ומנומקת היטב, סקר בית-המשפט לתעבורה את מכלול הראיות בתיק, והכריע בכל מחלוקת עובדתית שהתגלעה בין הצדדים. לבסוף, קבע בית-המשפט, כי הוכח מעבר לספק סביר, כי המבקש התעלם מתמרום ומסימני דרך שחייבו אותו להמשיך בנסיעה ישרה, וכי במעשים אלה קיימת "רשלנות משמעותית", שהיא אשר הביאה להתרחשותה של תאונת הדרכים, ובסופו של דבר גם למותו הטראגי של המנוח.
5. ביום 17.7.2012, גזר בית-המשפט לתעבורה את דינו של המבקש, בקובעו, כי פרט למקרים נדירים, מדיניות הענישה הנוהגת, בעבירה שיוחסה למבקש בכתב האישום, מחייבת השתת עונש מאסר לריצוי בפועל. בהקשר זה, קבע בית-המשפט, כי בנסיבות המקרה, כפי שהוכחו בבית-המשפט, "מצאתי את רשלנותו של הנאשם ברף הגבוה ביותר בעבירה בה הורשע".
- בהמשך, נתן בית-המשפט לתעבורה את דעתו לעברו התעבורתי המכביד של המבקש, הכולל 48 הרשעות קודמות, שביניהן גם הרשעות בעבירות חמורות של אי-צייתנות לתמרום, שימוש בטלפון נייד בזמן נהיגה, אי ציות לאור אדום ברמזור, וכיוצא באלו עבירות. בית-המשפט לתעבורה ציין, בהקשר זה, כי "מגיליון הרשעותיו של הנאשם מצטייר תמונה עגומה של זלזול מתמשך בהוראות החוק, אשר הוביל לתוצאה הטרגית נשוא כתב האישום".
- על יסוד האמור לעיל, נדרש בית-המשפט לתעבורה להוראת סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, וקבע כי "מתחם הענישה ההולם את העבירה בה הורשע הנאשם, הינו בין 14 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל, ובין 12 שנות פסילה בפועל ל-20 שנות פסילה בפועל".
- לנוכח כל אלה, השית בית-המשפט לתעבורה על המבקש 26 חודשי מאסר בפועל; 18 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור, במשך 3 שנים, את העבירה בה הורשע או עבירה של נהיגה בזמן פסילת רישיון; ופסילת רישיון נהיגה בפועל למשך 15 שנים. בנוסף הורה בית-המשפט לתעבורה כי לאחר שיסיים את ריצוי תקופת מאסרו, ישלם המבקש למשפחת המנוח פיצוי בסכום של 50,000 ₪.
6. המבקש ערער על הכרעת הדין ועל גזר הדין של בית-המשפט לתעבורה לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו. יחד עם זאת, במהלך הדיון בערעור, חזר בו בא-כוח המבקש מערעורו על הכרעת הדין, אך עמד על הערעור לעניין חומרת העונש, ובמסגרתו טען, כי בית-המשפט לתעבורה החמיר עם המבקש "באופן קיצוני ביותר".
- בפסק דינו קבע בית-המשפט המחוזי, כי "זהו המקרה המובהק בו אין מקום לפשרה ויש צורך באמירה ברורה וחדה", ועל כן, כך נקבע, אין כל אפשרות להימנע מלהשית על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל. עוד ציין בית-המשפט המחוזי כי חרף העובדה שתיקון 113 לחוק העונשין איננו חל בעניינו של המבקש, הרי שהערכאה הדיונית רשאית הייתה לפעול ברוח תיקון 113, ולקבוע את מתחם העונש ההולם, בעת שגזרה את דינו של המבקש.

יחד עם זאת, מצא בית-המשפט המחוזי, כי הערכאה הדיונית החמירה, יתר על המידה, בקביעת מתחם העונש ההולם. בהקשר זה, ציין בית-המשפט המחוזי, כי הפסיקה שהונחה בפניו מעידה, כי סף הענישה בעבירות כגון דא, אינו עומד על 14 חודשי מאסר בפועל, כפי שקבעה הערכאה הדיונית. ובאופן דומה נקבע, כי רף הענישה העליון בנסיבות כגון דא, עומד על 30 חודשי מאסר בפועל, ולא כפי שקבעה הערכאה הדיונית, על 36 חודשי מאסר בפועל. בהקשר זה, קבע בית-המשפט המחוזי כי הערכאה הדיונית חרגה מסמכותה, בכך שתקופת המאסר הכוללת שהשיתה על המבקש (בפועל ועל תנאי) עולה על שלוש שנים, ועל כן מדובר בחריגה מהעונש המרבי הקבוע בסעיף 304 לחוק העונשין. על-יסוד האמור לעיל, קיבל בית-המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש בחלקו, וקבע כי המבקש ירצה עונש מאסר בפועל של 18 חודשים, וזאת תחת 26 חודשי מאסר, שגזרה עליו הערכאה הדיונית. יתר רכיבי העונש נותרו על כנם. הבקשה

7. בקשת רשות הערעור אותה הגיש המבקש, כוללת מגוון רב של טענות, אשר במידה רבה מנסות לפתוח מחדש את מלוא רוחב החזית, וחלקן אף נוגעות לממצאים עובדיתיים, שנקבעו בהכרעת דינו של בית-המשפט לתעבורה. זאת, חרף העובדה שהמבקש זנח את טענותיו בהקשר זה, במהלך הדיון בערעור בפני בית-המשפט המחוזי. את טיעוניו בנוגע לחומרת העונש שהושת עליו, תלה המבקש במספר טעמים עיקריים. כך, בין היתר, טען המבקש, כי לנוכח נסיבותיו האישיות ונסיבות ביצוע העבירה, ולאור מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, הרי שהעונש, אשר הושת עליו, חמור יתר על המידה, וזאת חרף העובדה שערכאת הערעור הקלה בעונשו, כמפורט לעיל. בהמשך, ובהתייחס לתיקון 113 לחוק העונשין, טען המבקש, כי "בתי המשפט בישראל לא מיישמים את מתחם הענישה כנדרש וכמצופה מהם", ולכן "בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע מהם הכללים לפיהם נדרשים השופטים לתחום את מתחם הענישה, והאם רצוי כי יהא מתחם ענישה אחיד לעבירות ספציפיות (כדוגמת עבירת גרם מוות ברשלנות)". בנוסף, טען המבקש, כי שגתה ערכאת הערעור, כאשר התעלמה בפסק דינה מטענותיו לעניין עונש הפסילה, אשר הושת עליו בגזר דינה של הערכאה הדיונית. לבסוף נטען, כי בנסיבות המקרה, "רף הרשלנות של המבקש מצוי ברף הנמוך", ועובדה זו, ראוי היה לה לקבל ביטוי משמעותי יותר בגזר דינו של המבקש.

דיון והכרעה

8. למקרא האמור בבקשת רשות הערעור, כמו גם בצרופותיה, נחה דעתי כי עניינו של המבקש אינו מקים עילה לדיון ב"גלגול שלישי", בפני בית-משפט זה. להלן יפורטו בקצרה הנימוקים למסקנתי זו.

9. ראשית, ועוד בטרם אדון בגופם של דברים, אציין, כי משבחר המבקש לזנוח את טענותיו בנוגע להכרעת הדין בעניינו, בערעור בפני בתי-המשפט המחוזי, אין להיזקק לטענותיו העובדתיות, במסגרת דיון "בגלגול שלישי". בפרט נכונים הדברים לנוכח העובדה שבעת הערעור ייוצג המבקש על-ידי עורך דין. אשר על כן, הדיון בבקשת רשות הערעור יצטמצם, אך לטענות בנוגע לחומרת העונש, אשר הושת על המבקש.
10. הלכה מושרשת היטב היא, כי לא על נקלה תתקבל בקשת רשות ערעור בפני בית-משפט זה, היות שזו שמורה לאותם מקרים ייחודיים בהם מתגלה שאלה בעלת חשיבות משפטית החורגת מעניינם של הצדדים הישירים להליך (ראו, רע"פ 796/13 רוישד נ' מדינת ישראל (14.3.2013); רע"פ 1143/13 מריסאת נ' מדינת ישראל (7.3.2013)). זאת ועוד, בית-משפט זה פסק, לא אחת, כי טענות בדבר חומרת העונש, אינן מהוות, כשלעצמן, סיבה מספקת, לדיון ב"גלגול שלישי". זאת, פרט למקרים נדירים, אשר ניכרת בהם סטייה מהותית ממדיניות הענישה הראויה בעבירות דומות, או במקרים שבהם נפלה טעות מהותית בפסקי הדין של הערכאות הקודמות (רע"פ 182/13 נעם נ' מדינת ישראל (21.1.2013); רע"פ 230/13 שבדרון נ' מדינת ישראל (16.1.2013)). תנאים אלו אינם מתקיימים בעניינו.
- המבקש טוען בבקשתו, כי חרף הפחתת עונשו על-ידי ערכאת הערעור, עדיין סוטה העונש שהושת עליו, באופן משמעותי, מן הענישה המקובלת במקרים כגון דא. טענה זו דינה להידחות. ערכאת הערעור התייחסה, באריכות, לעמדות השונות שהובעו בפסיקה באשר לרף הענישה הנוהג בעבירה, כגון זו שבה הורשע המבקש, ואף תיקנה את הטעויות שנפלו בגזר דינו של בית-המשפט לתעבורה, באשר למתחם הענישה. בנסיבות אלה, לא מצאתי הצדקה להתערבות נוספת בעונש שהושת על המבקש לאחר שעונשו תוקן לקולא על-ידי ערכאת הערעור. נראה בעיניי, כי עונש זה מצוי בתוך מתחם הענישה המקובל לעבירה של גרם מוות ברשלנות, וזאת בהתחשב במכלול נסיבותיו של העניין הנדון.
- בנוסף, יש לדחות את טענותיו של המבקש בנוגע לתיקון 113 לחוק העונשין, וזאת מן הטעם, כי בנדון דידן, אין תחולה ישירה לסימן א'1 לחוק העונשין, וממילא פסקה ערכאת הערעור את דינה, מבלי שפעלה בדרך הקבועה בתיקון האמור. לפיכך, ניתן להותיר, בשלב זה, את השאלות אותן העלה המבקש בנושא זה, בצריך עיון.
11. למעלה מן הנדרש, אבקש לייחד מספר מילים לגופן של הטענות המועלות בבקשה. אשר לטענת המבקש, לפיה "ככל הנראה בשל טעות, בית המשפט המחוזי לא התייחס בפסק דינו לרכיב הפסילה", אפנה את המבקש לאמור בסוף פסק דינה של ערכאת הערעור, שם נקבע באופן מפורש, כי "לא ראינו לנכון להתערב בתקופת השלילה, והיא תישאר בעינה".
- ביחס לטענות הנוגעות למידת רשלנותו של המבקש, או לנסיבותיו האישיות, הרי שכל אלה נידונו בהרחבה בשתי הערכאות, ולא מצאתי הצדקה כי בית-משפט זה יידרש, אף הוא, לכך כערכאה שלישית. בית-המשפט לתעבורה ניתח באריכות ובדקדקנות את מכלול הראיות, ומצא כי המבקש "ראה את התמרורים בכיוון נסיעתו ובחר להתעלם מהם". במילים אחרות, המדובר ברשלנות שאינה מבוטלת, ואין בנסיבותיו האישיות של המבקש כדי להצדיק עונש קל יותר מזה שנקבע על-ידי ערכאת הערעור. אשר על כן, דין הבקשה להידחות אף לגופם של דברים.
12. לסיכום, משלא מצאתי הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת הליך שיפוטי נוסף, הנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.
- ניתנה היום, ח' בניסן התשע"ג (19.3.2013).